

Italská barokní opera v českých zemích

- italská barokní opera, která se stala záhy celoevropským dědictvím a oblíbeným módním artiklem, zaujímala na předních evropských dvorech i venkovských rezidencích prvenství až do konce 18. století (provozovala se tedy i v období klasicismu, tzn. plných 200 let!)
- na českém území se prosadila poměrně pozdě
- ojediněle v průběhu 17. století na našem území zazněla díla italských autorů v podání vídeňského dvorního souboru
- v prvních letech 18. století zde hrálo několik italských kočovných společností
- velkým impulzem pro šlechtu a církve bylo provedení opery vídeňského dvorního skladatele **Johanna Josefa Fuxe** *Constanza e fortezza* (*Stálost a statečnost*) při korunovaci Karla VI. za českého krále v r. 1723 – na němž účinkovala řada českých i vídeňských umělců
- jedním z prvních šlechtických mecenášů, který v Čechách provozoval operu, byl hrabě **František Antonín Špork** – najal si italskou kočovnou společnost impresária Denziho - ta prováděla opery na jeho zámku Kuks (italské autory, hlavně Vivaldiho) stejně jako v jeho paláci v Praze; díla českých autorů se neuplatnila
- na dalších rezidencích v Čechách (Praha, Český Krumlov) a na Moravě se provozovala opera až koncem 1. poloviny 18. století
- na Moravě došlo k velkému rozmachu, klíčovými středisky se staly rezidence v **Holešově** (Rottalové), ze šlechtických kapel vynikla zvláště kapela olomouckého biskupa **Karla Lichtensteina Castelnorna** (1664–1695), později kapela biskupa **Wolfganga Hanibala Schrattenbacha** - obě sídlily střídavě v **Kroměříži** (letní sídlo olomouckých biskupů a arcibiskupů) a v **Olomouci** (v době rozkvětu 38 hudebníků). Biskupové prováděli často a s oblibou operu (tak světský druh!) a stali se tak na Moravě vedle šlechty (pocházeli také z bohatých šlechtických rodů, nicméně byli chápáni jako církevní hodnostáři, tedy jako protipól všeho světského) jejími hlavními konzumenty
- dalším střediskem barokní opery na Moravě se stal zámek v **Jaroměřicích nad Rokytnou** – hudbymilovný hrabě Johann Adam z Questenbergu si sestavil kapelu a sólisty z řad svých služebníků (za jeden plat dvě funkce), výraznou hudební osobností tu byl hraběcí komorník, kapelník a skladatel **František Václav Míča (Mitscha)**, který vytvořil několik oper, z nichž nejvýznamnější je česká opera z r.

1730 O původu Jaroměřic (provozovala se i italsky) – je to **1. česká zachovaná opera**

- význačným slezským centrem, ve kterém se provozovaly opery, byly ve 2. polovině 18. století **Slezské Rudoltice** - zásluhou hraběte **Alberta Josefa z Hodic** se zámku říkalo „slezské Versailles“ (vlastní činnost kapely se datuje okolo roku 1770)
- provoz zámeckého divadla ve **Velkých Hošticích**, které patřily hraběti **Ignáci Dominiku Chorynskému**, spadá mezi léta 1768-1778, v naznačených letech se zde konala divadelní představení a hudební akademie; kapelníkem byl po celou dobu trvání **Josef Puschmann** (později kapelník olomoucké katedrály)
- zámecká kapela a operní divadlo bylo také na **Jánském Vrchu** u Javorníka (majitel: biskup Phillip Gotthard von Schafgotsch) a staly se vzorem pro všechna ostatní hudební centra Slezska; zde vynikl zejména vídeňský rodák, skladatel **Carl Ditters von Dittersdorf**.
- za další středisko je možné považovat **sídlo hraběte Skrbenského v Hošťálkovech**, v němž je doložena činnost zámecká kapely v 70. a 80. letech 18. století; také **zámek Sedlických v Linhartovech** žil bohatým hudebním životem okolo roku 1775, zejména v 80. letech 18. století, nejvýznamnějším hudebníkem byl **Bohumír Riegel**, působil tu v letech 1777–1787
- posledním zdokumentovaným střediskem operního provozu byl zámek v **Bruntálu** (majitel: Řád německých rytířů), opery se tu provozovaly v 90. letech 18. století